

Quickscan natuurwaardenonderzoek Project Daminksweg 1 in De Lutte

In het kader van de Flora- & Faunawet en natuurbeschermingswet

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Daminksweg 1 in De Lutte

In het kader van de Flora- & Faunawet en natuurbeschermingswet

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: B.J.Z.Nu
Contactpersoon: dhr. W. Bekke

Projectnummer en versie: 793, versie 1.2		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 20 november 2016
Ligging projectgebied: Daminksweg 1 De Lutte Hakenbergweg 22 Beuningen Invalsweg 15 Overdinkel		

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding.....	5
2. Het plangebied	6
2.1 Situering	6
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	6
3 Voorgenomen activiteiten.....	8
3.1 Algemeen	8
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten	9
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer	9
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied	9
4. Gebiedsbescherming	10
4.1 Algemeen	10
4.2 Natura 2000-gebied	10
4.3 Ecologische Hoofdstructuur	11
4.4 Slotconclusie.....	12
5. Soortenbescherming; het onderzoek.....	13
5.1 Methode.....	13
5.2 Verwachting	14
5.3 Onderzoeker.....	14
5.4 Resultaten	15
5.5 Historische gegevens en bronnenonderzoek.....	16
5.6 Volledigheid van het onderzoek.....	16
6. Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	16
6.1 Toetsingskader	16
6.2 Wettelijk kader per soortgroep.....	17
7. Conclusies en advies.....	20
Bijlagen:.....	21

Samenvatting

Er zijn concrete plannen voor sloop en herbouw van een woning op het adres Daminksweg 1 in De Lutte. Om de bouw van de nieuwe woning op het adres mogelijk te maken worden op twee andere adressen leegstaande schuren gesloopt. Natuurbank Overijssel is gevraagd om de wettelijke consequenties van voorgenomen activiteit op de flora- en faunawet en wet- en regelgeving t.b.v. beschermde gebieden te onderzoeken.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde dieren met een vaste rust- of voortplantingsplaats buiten het plangebied.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen dienen om te gaan. Voor het verstoren (verwonden en doden) van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren/vernietigen van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

Het plangebied bestaat uit drie deelgebieden. In het kader van de Ff-wet heeft de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequentie voor deelgebied Invalsweg. In deelgebied Hakenbergweg nestelen mogelijk ieder voortplantingsseizoen vogels. Van de in de deelgebieden nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden, zoals het slopen van de stal, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. Voor het verstoren/vernietigen van bezette vogelnesten kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd 'belang' wordt beschouwd. Deelgebied Daminksweg behoort tot het functionele leefgebied van sommige amfibieën-, vleermuis-, grondgebonden zoogdieren- en vogelsoorten. Van de in het deelgebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden, zoals het slopen van de gebouwen en het rooien van beplanting, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

Mogelijk foerageren vleermuizen rond de bebouwing en de beplanting aan de randen van het plangebied en bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing. De voorgenomen activiteit heeft geen effect op de functie van het plangebied als foerageergebied, maar door het slopen van de bebouwing gaan mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Alle vaste verblijfplaatsen, ongeacht functie of aantal vleermuizen dat gebruik maakt van de verblijfplaats, zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Gelet op de mogelijk functie van de bebouwing voor vleermuizen, zal deze de uitvoerbaarheid van de voorgenomen activiteit zeer waarschijnlijk niet tegen houden. Indien er een verblijfplaats aanwezig is, dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de FF-wet verkregen zijn alvorens de gebouwen gesloopt mogen worden. De in het plangebied voorkomende amfibieën- en grondgebonden zoogdiersoorten benutten de buitenruimte in het deelgebied als foerageergebied, maar bezetten er geen vaste rust- of voortplantingslocaties. Deze soorten zijn allen licht beschermd en de functie wordt door de voorgenomen activiteit niet aangetast. De voorgenomen activiteit heeft voor deze soorten geen wettelijke consequentie.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteit in deelgebied Daminksweg neemt het areaal EHS iets af en wijzigt het grondgebruik van een klein deel van het Natura2000-gebied vanwege de aanleg van een nieuw tracé van een fiets- en wandelpad. Het effect van deze maatregelen zal in een aparte studie beoordeeld worden. Afhankelijk van deze effectbeoordeling wordt bekeken of nader onderzoek vereist is en of een natuurbeschermingswetvergunning vereist is.

Samengevat:

- Er nestelen vermoedelijk ieder voortplantingsseizoen vogels in de te slopen bebouwing in de deelgebieden Hakenbergweg en Daminksweg en beplanting in deelgebied Daminksweg; er kan geen ontheffing verkregen worden om bezette vogelnesten te mogen verstoren/vernielen. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.
- Mogelijk bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de te slopen bebouwing in deelgebied Daminksweg. Nader onderzoek is nodig om de functie van de bebouwing voor vleermuizen vast te kunnen stellen.
- Er dient een effectstudie uitgevoerd te worden naar het effect van de aanleg van een fiets- en wandelpad in het Natura2000-gebied 'Landgoederen Oldezaal' en de EHS.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen voor sloop en herbouw van een woning op het adres Daminksweg 1 in De Lutte. Om de bouw van de nieuwe woning op het adres mogelijk te maken worden op twee andere adressen leegstaande schuren gesloopt. Naast sloop en vervangende nieuwbouw van de woning, wordt een bestaand fietspad verlegd. Natuurbank Overijssel is gevraagd om de wettelijke consequenties van voorgenomen activiteit op de flora- en faunawet en wet- en regelgeving t.b.v. beschermde gebieden te onderzoeken.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde dieren met een vaste rust- of voortplantingsplaats buiten het plangebied.

De Ff-wet is op twee momenten in het proces tot realisatie van toepassing. In het kader van de beoordeling of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening', dient de vraag beantwoord te worden of de voorgenomen activiteit uitvoerbaar is in het kader van de Ff-wet. Daarnaast dienen werkzaamheden in overeenstemming met de Ff-wet uitgevoerd te worden en dienen eventuele ontheffingen en ecologische werkprotocollen gevolgd worden.

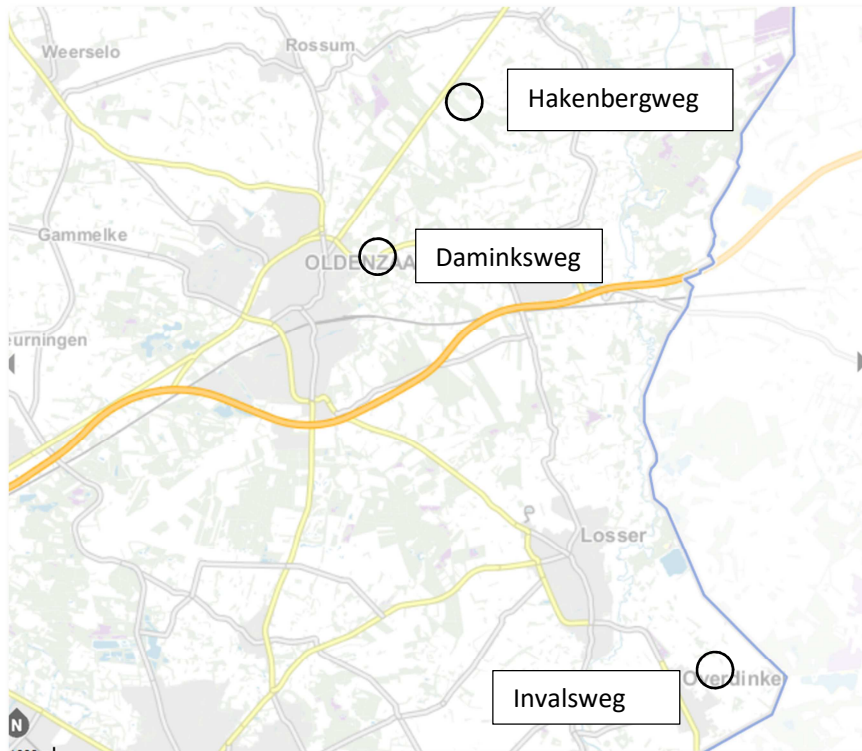
Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie voor het planologisch proces en de uitvoering van de werkzaamheden.

2. Het plangebied

Het plangebied van voorliggend onderzoek bestaat uit drie deelgebieden. Indien in deze rapportage over 'plangebied' wordt gesproken, dan worden alle drie de deelgebieden daarmee bedoeld, tenzij specifiek benoemd.

2.1 Situering

Het plangebied bestaat uit drie deelgebieden; Daminksweg 1 in De Lutte (sloop en herbouw), Hakenbergweg 22 in Beuningen en Invalsweg 15 in Overdinkel (beide adressen alleen sloop). Op onderstaande kaart wordt de globale ligging van de drie deelgebieden weergegeven.

Globale ligging van het plangebied in de omgeving. De ligging van de afzonderlijke deelgebieden wordt met de cirkel aangeduid. Afbeelding: Provincie Overijssel.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Deelgebied Daminksweg 1 in De Lutte

Het plangebied bestaat uit erfverharding, bebouwing, zwembad en een eenvoudige siertuin met sierplanten, gazon, heesters en scheerhagen. De bebouwing bestaat uit een bungalow met een zadeldak welke gedekt is met monnik en non-pannen. De muren van de bungalow zijn wit gepleisterd. Naast een hoofdgebouw, bevindt zich een vrijstaande garage iets ten noordoosten van de woning. Ter hoogte van de entree ligt een grindpad. De bebouwing beschikt vermoedelijk over een niet geïsoleerde luchtspouw. Het plangebied grenst aan de noord- en westzijde aan oud loofbos en aan de overige zijden aan grasland. Deze graslanden worden vrij intensief agrarisch gebruikt (maaïen en afvoeren maaisel) met bijbehorende mestgift. Op het zwembad na, bevindt er zich geen open water in het plangebied. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailopname van deelgebied Daminksweg 1. Luchtfoto: Provincie Overijssel.

Deelgebied Hakenbergweg 22 in Beuningen

Het plangebied vormt een deel van een voormalig agrarisch erf met een boerderij en enkele schuren. Het plangebied bestaat volledig uit bebouwing in de vorm van een ligboxenstal. De stal is gebouwd met bakstenen en is gedekt met golfplaten. De topgevel aan voor- en achterzijde is betimmerd met planken. Dit betreft een enkelwandige betimmering. De muren beschikken over een geïsoleerde spouw. De onderste 4 meter van het dak is geïsoleerd met hardschuimen panelen; het overige dak niet. Het plangebied grenst aan de westzijde aan een woonerf en aan de overige zijden aan grasland. Open water ontbreekt in het plangebied. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailopname van deelgebied Hakenbergweg 22. Luchtfoto: Provincie Overijssel.

Deelgebied Invalsweg 15 in Overdinkel

Het plangebied vormt een deel van een voormalig agrarisch erf met een boerderij en enkele schuren. Het plangebied bestaat volledig uit bebouwing en erfverharding. In het plangebied staan twee volledig houten schuren welke gedekt zijn met golfplaten. De schuren beschikken over geïsoleerde wanden zonder holle ruimte en een geïsoleerd dak in de vorm van hardschuimen isolatiepanelen. Het plangebied grenst aan de zuidwestzijde aan een woonerf, aan de noordoostzijde aan een poel met opgaande beplanting en aan de overige zijden aan grasland. Open water ontbreekt in het plangebied. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailopname van deelgebied Invalsweg 15. Luchtfoto: Provincie Overijssel.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

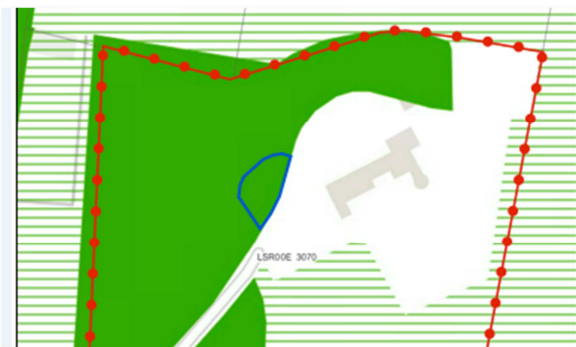
Het concrete voornemen bestaat uit het slopen van alle aanwezige bebouwing in het plangebied en het bouwen van een nieuwe woning in deelgebied Daminksweg. Na sloop van de stallen in deelgebied Invalsweg en Hakenbergweg wordt de ondergrond ingericht als grasland. Naast de sloop en vervangende nieuwbouw, wordt een bestaand fietspad ten zuiden van het erf verlegd.

De volgende werkzaamheden met een mogelijk negatief effect op beschermde soorten en gebieden worden uitgevoerd om de wenselijke ontwikkeling mogelijk te maken.

- Slopen bebouwing en wegnemen erfverharding
- Kappen enkele bomen in deelgebied Daminksweg (zie afbeelding onder)
- Ondergrond van de stallen inrichten als grasland
- Bouwrijp maken bouwplaats in deelgebied Daminksweg
- Bouwen en bewoning woning
- Aanleggen fietspad (deelgebied Daminksweg)

Kappen bomen

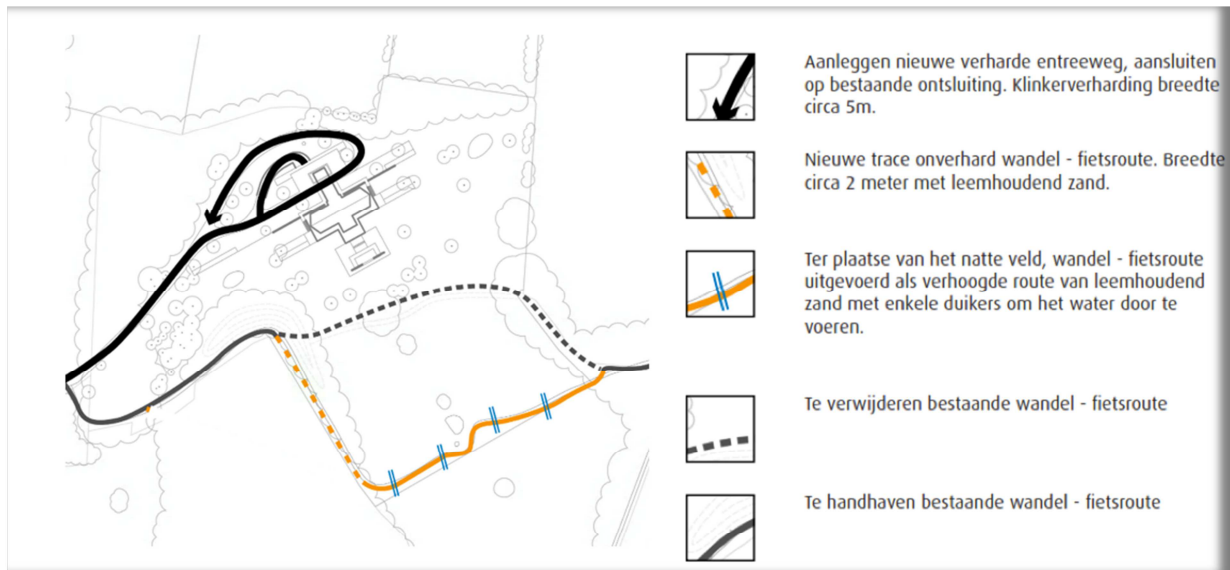
Op onderstaande afbeelding wordt de locatie aangegeven waar enkele bomen gekapt zullen worden.

Met de blauwe contour worden enkele te kappen bomen aangeduid.

Verleggen fietspad

Een bestaand wandel- en fietspad ten zuiden van het erf wordt verlegd. De half verharding van het oude tracé wordt verwijderd en er wordt een nieuw pad aangelegd met leemhoudend zand. Voor de doorvoer van hemelwater vanaf het hoger gelegen graslandperceel, worden enkele duikers onder het pad gelegd.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en -gebieden. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, licht, stof en trillingen tijdens de sloop- en bouwfase

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname van (jaarrond) beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen
- Verstoren/vernietigen van bezette vogelnesten of voortplantingslocaties
- Verstoren/verwonden/doden van beschermde soorten
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het zijn dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten en/of - natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. De gevolgen van de voorgenomen activiteit kan per soort (of soortgroep) sterk verschillen.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten wordt als lokaal beschouwd. De kwantiteit en kwaliteit van oppervlakte- en grondwater wordt niet (duurzaam) beïnvloed, er vindt geen licht- en geluidsvervuiling naar de omgeving plaats en er vindt geen uitstoot van verzurende- en/of vermestende stoffen (NH₄/NO_x) plaats. Mogelijk zijn tijdens de bouwfase geluid, trilling en/of stof waarneembaar buiten het plangebied. Deze gevolgen zijn incidenteel en kortdurend en hebben geen negatief effect op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op soorten en/of habitats buiten het plangebied. Vanwege de lokale invloedsfeer wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

4.2 Natura 2000-gebied

Natura 2000 betreft een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. De provincie Overijssel kent 26 natuurgebieden die een Europese erkenning hebben. De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000.

De bescherming van Natura2000-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

De deelgebieden Invalsweg en Hakenweg liggen niet Natura2000-gebied. Deelgebied Daminksweg ligt deels binnen Natura2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal'. Op onderstaande kaart wordt de ligging van Natura2000-gebied in de omgeving van de deelgebieden weergegeven.

Ligging van Natura2000-gebied in de omgeving van deelgebied Invalsweg (linksboven), Daminksweg (rechtsboven) en Hakenbergweg . Het plangebied wordt met de marker aangeduid. Bron: Provincie Overijssel.

Effectbeoordeling

De deelgebieden Invalsweg en Hakenweg liggen buiten Natura2000-gebied en de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten op deze locaties is lokaal. De voorgenomen activiteiten in deze deelgebieden hebben geen negatief effect op Natura2000-gebied. De instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied wordt door de voorgenomen activiteiten in deze deelgebieden niet negatief beïnvloed.

Het tracé van het nieuwe fietspad komt te liggen in Natura2000-gebied. Een effectbeoordeling dient uitgevoerd te worden in hoeverre de voorgenomen activiteit (aanleggen fietspad) strijdig is met de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied waarin het komt te liggen. Afhankelijk van deze effectbeoordeling is nadere studie en/of het aanvragen van een Natuurbeschermingswetvergunning vereist.

Conclusie

De voorgenomen activiteit in deelgebied Daminksweg heeft mogelijk effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied. Een effectstudie is vereist om inzicht te krijgen of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied. De beide andere deelgebieden liggen buiten Natura2000-gebied.

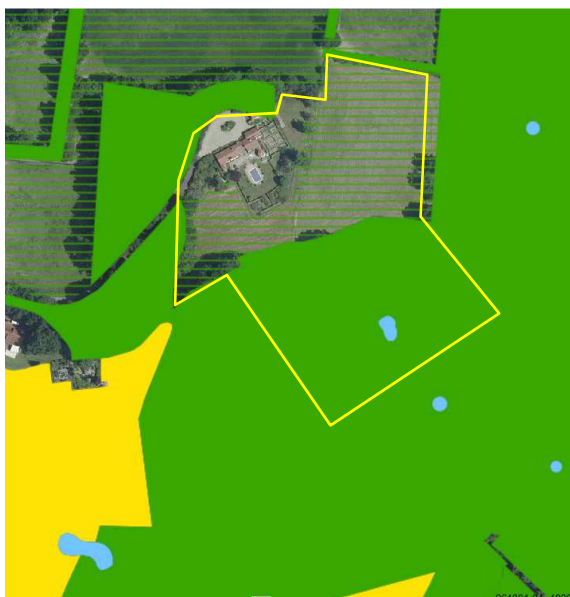
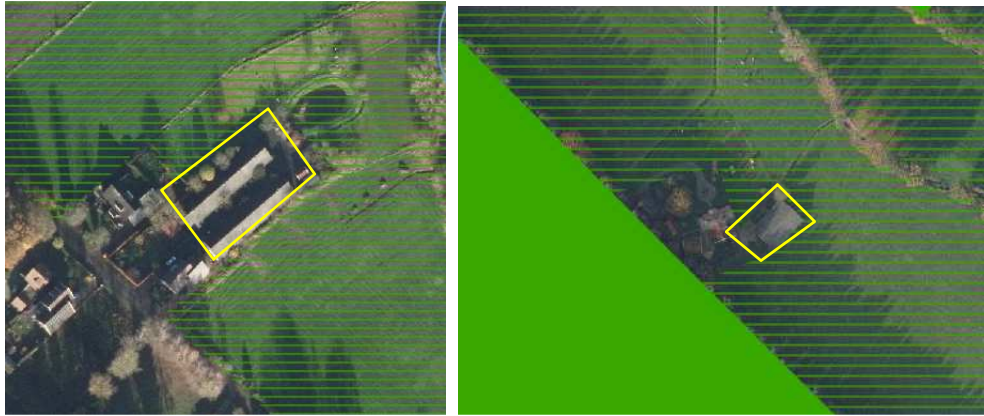
4.3 Ecologische Hoofdstructuur

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur in hun provincies. De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in de EHS, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' (als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing). De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet van belang.

Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op „behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden“ van de EHS waarbij we tevens zoveel mogelijk rekening houden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. De kernkwaliteiten binnen de EHS zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van de EHS is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde EHS-spelregels: herbegrenzing van de EHS, saldering van negatieve effecten toegepaste, evenals het compensatiebeginsel. Het „nee, tenzij“-principe en de overige spelregels is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. de EHS

Een klein gedeelte van het deelgebied Daminksweg ligt in de EHS natuur, de overige deelgebieden liggen buiten de EHS, maar wel in de zone 'ondernemen met natuur en water buiten de EHS'. Deelgebied Daminksweg grenst aan alle zijden aan de EHS natuur. Deelgebieden Invalsweg en Hakenbergweg worden omgeven door gronden die tot de 'Zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS' behoren. Op onderstaande kaart wordt de ligging van de EHS in de omgeving van de deelgebieden weergegeven.

Begrenzing EHS & zone ONW

- Bestaande natuur
- Bestaande natuur, water
- Nieuw te realiseren natuur, bruto begrensd
- Nieuw te realiseren natuur, netto begrensd
- Uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000
- Zoekgebied EHS
- ▬ Zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS

Ligging van de EHS nabij deelgebied Invalsweg (linksboven), Daminksweg (linksonder) en Hakenbergweg (rechtsboven)
Bron: Provincie Overijssel.

Effectbeoordeling

De deelgebieden Invalweg en Hakenbergweg vallen buiten de EHS en de voorgenomen activiteit heeft een lokale invloedssfeer. De voorgenomen activiteit in deze deelgebieden hebben geen negatief effect op de EHS. In deelgebied Daminksweg wordt een deel van de EHS natuur omgezet van 'bos' in erf en er wordt een fietspad door een weideperceel aangelegd. Hierdoor neemt het areaal EHS-natuur licht af. De kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS rondom het deelgebied worden door de voorgenomen activiteit niet aangetast.

Conclusie

Door uitvoering van de voorgenomen activiteit in deelgebied Daminksweg neemt het areaal EHS licht af. Deze afname wordt gecompenseerd in de vorm van de aanleg van nieuwe natuur rondom het erf. De twee andere deelgebieden liggen buiten de EHS. De kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS rondom deze deelgebieden worden door de voorgenomen activiteit niet aangetast.

4.4 Slotconclusie

Door uitvoering van de voorgenomen activiteit in deelgebied Daminksweg neemt het areaal EHS licht af en wijzigt het grondgebruik van een klein deel van het Natura2000-gebied vanwege de aanleg van een nieuw tracé van een fiets- en wandelpad. Het effect van deze maatregelen zal in een aparte studie

beoordeeld worden. Afhankelijk van deze effectbeoordeling wordt bekeken of nader onderzoek vereist is en of een natuurbeschermingswetvergunning vereist is.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 16 maart (Hakenbergweg) en 5 april 2016 (Daminksweg & Invalsweg) tijdens de daglichtperiode onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Het gebied is visueel beoordeeld m.b.v. een verrekijker (Zeiss 10x40b) en er is gezocht naar sporen van beschermde dieren zoals uitwerpselen, smeerrandjes, ruiveren, prooiresten en pootafdrukken. Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt, droog, temperatuur +9 °C en een zwak zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 16 maart en 5 april 2016
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2016)
- Waarneming.nl

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor floristisch onderzoek omdat alleen de voorjaarsbloeiers bloeien. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan echter een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in ons land voorkomende broedvogels vast te stellen omdat nog niet alle zomergasten (trekvogels) uit hun overwinteringsgebied(en) zijn teruggekeerd. Half maart - begin april vertonen de aanwezige broedvogels al wel territoriumindicerend gedrag en hebben sommige soorten al bezette nesten (waaronder merel en huismus). Op basis van een beoordeling van de biotoop kan echter een goede inschatting gemaakt worden van de functie en betekenis van het plangebied voor (broed)vogels.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf-, vaat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, maar beperkt geschikt voor onderzoek naar vleermuizen. Vleermuizen verblijven gedurende de wintermaanden in hun winterverblijfplaats; deze kunnen zich in de omgeving van de zomerverblijfplaatsen bevinden, maar ook honderden kilometers verderop. Half maart - begin april zijn sommige soorten tijdens relatief warme dagen al wel actief, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger, maar bevinden sommige andere soorten zich nog in hun winterverblijfplaats.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is onderzocht op het voorkomen van amfibieën, maar niet op reptielen. Het plangebied vormt een ongeschikt habitat voor reptielen. Sommige amfibieënsoorten als gewone pad, bruine kikker en heikikker hebben begin april hun voortplantingswateren reeds bezet terwijl sommige andere soorten (meerkikker, boomkikker) hun winterverblijfplaats nog bezetten. Het plangebied is beoordeeld op de geschiktheid als functioneel leefgebied voor amfibieën.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van dagvlinders omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde dagvlindersoorten ontbreekt.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde libellensoorten ontbreekt.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde kevers en mieren omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde kever- en mierensoorten ontbreekt.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied niet onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde vissensoorten en kreeftachtigen ontbreekt.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Kevers
- Vissen en kreeftachtigen
- Vaatplanten
- Libellen
- Dagvlinders
- Reptielen

Mogelijk komen de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- Amfibieën
- Grondgebonden zoogdieren
- Vogels
- Vleermuizen

5.3 Onderzoeker

Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreide. Deze onderzoeker is sinds 1988 actief betrokken bij vogelonderzoek en voert jaarlijks 120-140 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit in heel Nederland. Hij heeft zich gespecialiseerd in onderzoek naar vogels en vleermuizen. Ervaring op het gebied van vogelonderzoek: broedvogel-, winter- en trekvogelonderzoek en soortonderzoek aan roodborsttapuit en nachtzwaluw in de Achterhoek-Twente (RAS-project). Verder heeft hij in het verleden meegewerkt aan RAS-project steenuil in de ZO-Achterhoek. Hij heeft ervaring met broedvogelonderzoek in Nederland, Wit Rusland, Polen en NO-Spanje. Namens Sovon coördineert hij het LSB-onderzoek in de Achterhoek (district 12) en is hij coördinator in de Achterhoek voor de nieuwe Vogelatlas. Naast vogelonderzoek onderzoekt hij jaarlijks 12-18 locaties op de functie voor vleermuizen. Dit betreft zowel stedelijk- als landelijk gebied.

5.4 Resultaten

In onderstaande alinea's worden de resultaten van het onderzoek besproken. Alleen aangetroffen soorten of soorten met een functioneel leefgebied geheel of gedeeltelijk in het plangebied worden besproken.

Vleermuizen

Het functionele leefgebied van vleermuizen bestaat uit verschillende aspecten. Zo worden verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes onderscheiden als essentiële onderdelen van het functionele leefgebied van vleermuizen. Op elk van deze onderdelen wordt in deze alinea ingegaan.

Verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het onderzoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen directe aanwijzingen gevonden die op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen duiden. De gebouwen in de deelgebieden Invalsweg en Hakenbergweg worden als een ongeschikte verblijfplaats beschouwd voor vleermuizen. In de stallen ontbreken geschikte verblijfplaatsen zoals een holle luchtpouw, nok- en eindpannen en houten gevelbetimmeringen zoals windveren e.d.

De bebouwing in deelgebied Daminksweg lijkt geschikt om benut te worden door soorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en mogelijk laatvlieger; al geeft de laatste een sterke voorkeur voor hogere gebouwen. De gebouwen zijn gedekt met monnik en non-pannen. Dergelijke daken bieden in Zuid-Europa veelvuldig onderdak aan vleermuizen. In ons land is weinig ervaring met deze daken omdat ze vrij schaars toegepast worden. Gelet op de kieren die in het dakvlak zichtbaar zijn, wordt het dakvlak mogelijk benut door vleermuizen als verblijfplaats.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen; eindpannen en open stootvoegen. Foto: auteur.

Naast het dak, bevinden zich potentiële verblijfplaatsen in de luchtpouw en tussen de muur en eindpannen met een overstek (zie foto). Vleermuizen kunnen de spouw bereiken via open stootvoegen die rondom in alle gebouwen aanwezig zijn.

Gelet op het type potentiële verblijfplaats, wordt de bebouwing mogelijk benut als zomer-, paar-, winterverblijfplaats en/of kraamkolonie. Kraamkolonies verplaatsen zich tussen verblijfplaatsen en bezetten een verblijfplaats soms slechts enkele dagen. Bewoners zijn zich vaak niet bewust van de aanwezigheid van vleermuizen in het gebouw.

Foerageergebied

Vleermuizen benutten hoofdzakelijk randen en kronen van opgaande beplanting, kruidenrijk grasland, heide, open water en oevers als foerageergebied. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer in het plangebied, is het aannemelijk dat sommige vleermuizen het plangebied incidenteel en kortstondig zullen benutten als foerageergebied. Daarbij gaat het mogelijk om lokaal voorkomende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Gezien het kleine oppervlak, de inrichting en het gevoerde beheer, heeft het plangebied een minimale betekenis als foerageergebied.

Vliegroute

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen.

Vogels

Er zijn aanwijzingen gevonden dat vogels in de bebouwing in deelgebied Hakenbergweg nestelen. Daarbij gaat het om spreeuwen. In het verleden nestelden er ook boerenzwaluwen, maar deze soort heeft deze nestplaats enkele jaren geleden verlaten. Tot voor kort hingen er verschillende vogelnestkastjes aan de stal aan de Invalsweg. Deze kastjes zijn half maart door de eigenaar verplaatst naar bomen in de omgeving. Mogelijk nestelen er vogels in de garage en beplanting in deelgebied Daminksweg. Daarbij gaat het mogelijk om soorten als heggenmus, merel, grauwe vliegenvanger, vink, tjiftjaf, roodborst en winterkoning.

Amfibieën

De deelgebieden Invalsweg en Hakenbergweg vormen een ongeschikte habitat voor amfibieën. Er zijn tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen in deelgebied Daminksweg, maar mogelijk behoort de buitenruimte van het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze soorten benutten de buitenruimte mogelijk als foerageergebied tijdens de nachtelijke uren, maar bezetten er geen vaste rust- of voortplantingslocaties.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen en er zijn geen directe aanwijzingen gevonden die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het plangebied duiden. Mogelijk behoort het deelgebied Daminksweg tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als egel, bosmuis, mol, bunzing, steenmarter, huismuis, huisspitsmuis, bruine rat en steenmarter. Behalve muizen en de bruine rat, bezetten deze soorten geen vaste rust- of voortplantingslocaties in het plangebied. De andere deelgebieden worden vanwege inrichting en gevoerde beheer als een ongeschikte habitat voor grondgebonden zoogdieren beschouwd.

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten waargenomen en het plangebied wordt niet als functioneel leefgebied van andere beschermde soort(groep)en beschouwd.

5.5 Historische gegevens en bronnenonderzoek

Van het plangebied zijn geen historische gegevens bekend.

5.6 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

6.1 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het

uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

6.2 Wettelijk kader per soortgroep

Vleermuizen

Het functionele leefgebied van vleermuizen bestaat uit verschillende onderdelen zoals verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. De wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteit worden per onderdeel getoetst.

M.b.t. verblijfplaats

Mogelijk bezetten vleermuizen een vaste verblijfplaats in deelgebied Daminksweg. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan de functie van het plangebied voor vleermuizen niet vastgesteld worden. Alle vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Het verstoren/vernietigen van vaste verblijfplaatsen mag alleen indien men in bezit is van een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet.

Het volledig vaststellen van de functie van de bebouwing voor vleermuizen kan alleen door specifiek vervolgonderzoek. Op basis van onderzoek wordt vastgesteld welke functie de verblijfplaats heeft, welke soorten een verblijfplaats bezetten en hoeveel exemplaren de verblijfplaats benutten. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden in de periode juni-september conform het vleermuisprotocol (VZZ, 2013).

Gelet op de mogelijk aanwezige functie van de bebouwing voor vleermuizen, zal deze de uitvoerbaarheid van de voorgenomen activiteit zeer waarschijnlijk niet tegen houden. Indien er een verblijfplaats aanwezig is, dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de FF-wet verkregen zijn alvorens de gebouwen gesloopt mogen worden.

M.b.t. foerageergebied

Mogelijk benutten sommige soorten incidenteel en kortstondig het plangebied als foerageergebied. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is zeer beperkt en wordt door de voorgenomen activiteit niet aangetast¹. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor dit onderdeel van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

M.b.t. vliegroutes

Het plangebied vormt geen onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft daarom geen wettelijke consequenties voor dit onderdeel van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

Vogels

Het is aannemelijk dat er ieder voortplantingsseizoen vogels nestelen in de bebouwing in deelgebied Hakenbergweg en de bebouwing en beplanting in deelgebied Daminksweg. Van de in de deelgebieden

---

¹ Door het aanbrengen van erf-/tuinbeplanting wordt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor sommige vleermuissoorten mogelijk zelfs versterkt.

nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd 'belang' wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het slopen van de gebouwen, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is september-februari. Nader onderzoek is niet nodig.

Grondgebonden zoogdieren

Deelgebied Daminksweg behoort tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten. Deze soorten benutten het plangebied als foerageergebied en mogelijk bezetten sommige licht beschermde soorten (Tabel 1) er een vaste rust- of voortplantingslocatie. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor de verbodsbepalingen 'verstoren, verwonden en doden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. De functie van het plangebied als foerageergebied wordt niet aangetast. In het kader van de algemene zorgplicht hoeven geen maatregelen genomen te worden. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor grondgebonden zoogdieren. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

Amfibieën

Deelgebied Daminksweg behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige licht beschermde soorten die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor de verbodsbepalingen 'verstoren, verwonden en doden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht hoeven er geen maatregelen genomen te worden. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor grondgebonden zoogdieren. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

Overige soorten

Er zijn geen andere soorten die een vaste verblijfplaats of voortplantingsplaats in het plangebied bezetten.

Soortgroep	Functie	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Vleermuizen	Foerageergebied	Mogelijk diverse soorten	Niet van toepassing	Geen; beperkte betekenis.
Vleermuizen	Verblijfplaats	Onbekend, mogelijk diverse soorten	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren</i> <i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen</i>	Nader onderzoek in deelgebied Daminksweg voordat gebouw gesloopt gaat worden
Vogels; algemeen	Nestplaats	div. soorten	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren.</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren.</i>	Gebouwen slopen en beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels
Amfibieën	Foerageergebied	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	Geen; beperkte betekenis.
Grondgebonden	Foerageergebied	Geen soorten	Niet van toepassing	Geen

zoogdieren	en voortplantings- locatie	van tabel 2-3		
Overige soorten	n.v.t.	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

7. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen dienen om te gaan. Voor het verstoren (verwonden en doden) van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

Het plangebied bestaat uit drie deelgebieden. In het kader van de Ff-wet heeft de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequentie voor deelgebied Invalsweg. In deelgebied Hakenbergweg nestelen mogelijk ieder voortplantingsseizoen vogels. Van de in de deelgebieden nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden, zoals het slopen van de stal, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. Voor het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd 'belang' wordt beschouwd. Deelgebied Daminksweg behoort tot het functionele leefgebied van sommige amfibieën-, vleermuis-, grondgebonden zoogdieren- en vogelsoorten. Van de in het deelgebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden, zoals het slopen van de gebouwen en het rooien van beplanting, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

Mogelijk foerageren vleermuizen rond de bebouwing en de beplanting aan de randen van het plangebied en bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing. De voorgenomen activiteit heeft geen effect op de functie van het plangebied als foerageergebied, maar door het slopen van de bebouwing gaan mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Alle vaste verblijfplaatsen, ongeacht functie of aantal vleermuizen dat gebruik maakt van de verblijfplaats, zijn volgens de Ff-wet strikt beschermd. Gelet op de mogelijk functie van de bebouwing voor vleermuizen, zal deze de uitvoerbaarheid van de voorgenomen activiteit zeer waarschijnlijk niet tegen houden. Indien er een verblijfplaats aanwezig is, dient een ontheffing van de verbodsbepalingen van de FF-wet verkregen zijn alvorens de gebouwen gesloopt mogen worden. De in het plangebied voorkomende amfibieën- en grondgebonden zoogdiersoorten benutten de buitenruimte in het deelgebied als foerageergebied, maar bezetten er geen vaste rust- of voortplantingslocaties. Deze soorten zijn allen licht beschermd en de functie wordt door de voorgenomen activiteit niet aangetast. De voorgenomen activiteit heeft voor deze soorten geen wettelijke consequentie.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteit in deelgebied Daminksweg neemt het areaal EHS iets af en wijzigt het grondgebruik van een klein deel van het Natura2000-gebied vanwege de aanleg van een nieuw tracé van een fiets- en wandelpad. Het effect van deze maatregelen zal in een aparte studie beoordeeld worden. Afhankelijk van deze effectbeoordeling wordt bekeken of nader onderzoek vereist is en of een natuurbeschermingswetvergunning vereist is.

Samengevat:

- Er nestelen vermoedelijk ieder voortplantingsseizoen vogels in de te slopen bebouwing in de deelgebieden Hakenbergweg en Daminksweg en beplanting in deelgebied Daminksweg; er kan geen ontheffing verkregen worden om bezette vogelnesten te mogen verstoren/vernielen. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.
- Mogelijk bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de te slopen bebouwing in deelgebied Daminksweg. Nader onderzoek is nodig om de functie van de bebouwing voor vleermuizen vast te kunnen stellen.
- Er dient een effectstudie uitgevoerd te worden naar het effect van de aanleg van een fiets- en wandelpad in het Natura2000-gebied 'Landgoederen Oldezaal' en de EHS.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art.75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbondsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van de deelgebieden

Invalsweg 15

Hakenbergweg 22

Daminksweg 1

Natuurtoets Daminksweg 1 in De Lutte
In het kader van Natura2000

Colofon

Natuurtoets Daminksweg 1
In het kader van Natura2000

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU

Contactpersoon: dhr. P. Daggenvoorde

Projectnummer en versie: 945, versie 1.0		Status: concept
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 19-11-2016
Ligging projectgebied: Daminksweg 1, De Lutte		

Correspondentieadres:

Aladnaweg 18

7122 RR Aalten

info@natuurbankoverijssel.nl

[@natuurbankOverijssel](https://twitter.com/natuurbankOverijssel)

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
2 Plangebied.....	3
2.1 Ligging van het plangebied.....	3
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	3
3 Voorgenomen activiteit.....	4
3.1 Algemeen	4
3.2 Vaststellen van de invloedssfeer	4
3.3 Vaststellen van het onderzoeksgebied	5
4 Natura2000	5
4.1 Natura2000	5
4.2 Ligging van het plangebied t.o.v. Natura2000	7
4.3 Beschrijving Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal.....	9
4.4 Instandhoudingsdoelstellingen	9
4.5 Betekenis van het plangebied voor het Natura2000-gebied	9
5 Effectbeoordeling.....	10
5.1 Leidraad bepaling significantie.....	10
5.2 Effect ingreep op instandhoudingsdoelen	10
5.3 Beoordeling	11
6 Conclusie	12

1 Inleiding

Er zijn concrete plannen voor het verleggen van een fiets- en wandelpad iets ten zuiden van het erf Daminksweg 1 in De Lutte. Dit nieuwe tracé ligt voor een deel in het Natura2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal'. Voorliggende studie onderzoekt het effect van de voorgenomen activiteit op de instandhoudingsdoelen voor dit Natura2000-gebied. Afhankelijk van de uitkomsten van deze studie wordt bepaald of nader onderzoek vereist is.

Onderzoeksvraag

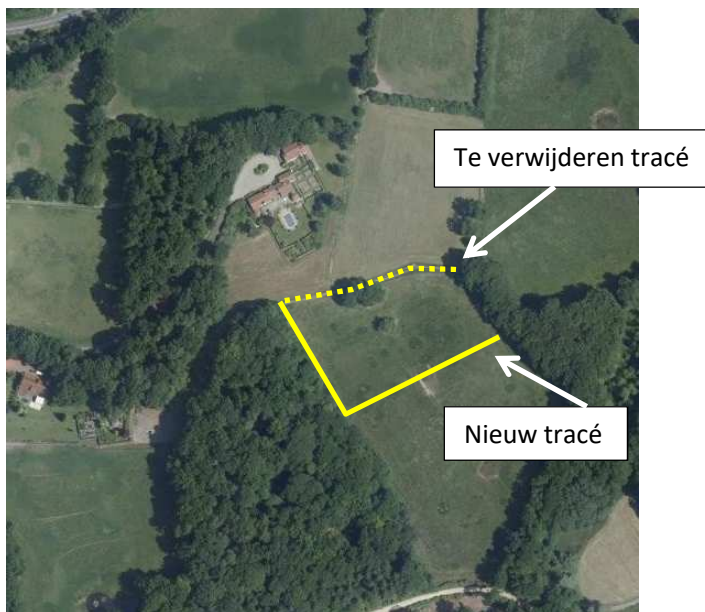
Voorliggend rapport beschrijft de resultaten van een effectbeoordeling van een voorgenomen activiteit op het Natura2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal'. Dit onderzoek geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen;

- Heeft de voorgenomen activiteit een significant negatief effect op soorten en habitats waarvoor het Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal een instandhoudingsdoelstelling heeft ?
- Indien bovenstaande onderzoeksvraag met 'ja' beantwoord kan worden; welke vervolgstappen dien genomen te worden teneinde de voorgenomen activiteit uit te mogen voeren in overeenstemming met de Natuurbeschermingswet?

2 Plangebied

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt iets ten zuiden van het adres Daminksweg 1 in De Lutte. Op onderstaande luchtfoto wordt de begrenzing van het plangebied aangegeven.

Begrenzing van het plangebied. Het nieuwe tracé wordt met de doorgetrokken gele lijn weergegeven. Het te verwijderen tracé wordt met de stippellijn weergegeven. (Bron: PDOK)

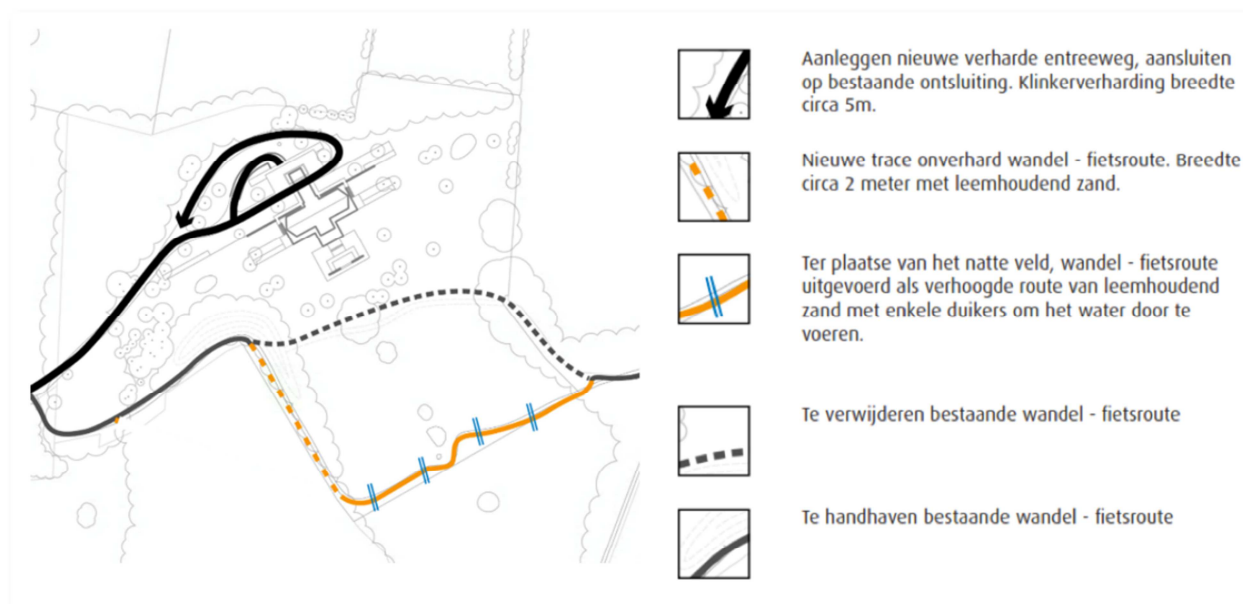
2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat deels uit een strook half-verharding en deels uit een strook grasland. De strook grasland bestaat uit een deel van een weide met hooilandbeheer (maaien en afvoeren maaisel).

3 Voorgenomen activiteit

3.1 Algemeen

Er zijn concrete plannen om een bestaand wandel- en fietspad te verleggen. De half-verharding van het huidige tracé zal verwijderd worden en ingericht worden als grasland. Ten zuiden van het huidige tracé zal een nieuw tracé worden aangelegd. In het tracé wordt een cunet gegraven welke opgevuld zal worden met leemhoudend zand. Om de afstroming van hemelwater vanuit noordelijk gelegen grasland, stroomafwaarts in zuidelijke richting mogelijk te maken, worden op 2-4 plekken enkele duikers (rond 40 cm) onder het pad gelegd. Het nieuwe tracé wordt 225 meter lang en heeft een oppervlakte van 450m² (uitgaande van een breedte van 2 meter). Op onderstaande afbeelding wordt het huidige en het wenselijke nieuwe tracé op kaart weergegeven.

Oude en nieuwe tracé. (Bron: BJZ.NU)

Om het effect van de voorgenomen activiteit op Natura2000-gebied te kunnen bepalen onderscheiden we de volgende activiteiten;

- Ontgraven deel van fiets- en wandelpad met minikraan
- Opvullen cunet met schone grond
- Cunet graven nieuwe tracé
- Aanleggen duikers onder het pad
- Opvullen cunet met leemhoudend zand en aanrillen van leemhoudend zand
- Plaatsen raster aan weerszijden van fiets- en wandelpad (onzeker)

3.2 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen negatief effect op beschermde soorten en/of natuurgebied buiten het plangebied. Mogelijk zijn tijdens aanleg van het pad geluid, trillingen en/of stof merkbaar buiten het plangebied, maar deze effecten zijn kortstondig en komen incidenteel voor. Deze activiteiten hebben geen negatief effect op beschermde soorten en/of habitats.

3.3 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedsfeer wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied.

4 Natura2000

4.1 Natura2000

Wat is Natura2000?

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken.

De Europese Unie (EU) heeft zich ten doel gesteld de achteruitgang van de biodiversiteit in 2010 te stoppen (Göteborg, 2003). De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn de hoekstenen van de Europese wetgeving over de instandhouding van de natuur.

De Vogelrichtlijn is in 1979 door de lidstaten van de EU goedgekeurd en heeft tot doel alle wilde vogels en hun belangrijkste habitats in de hele EU te beschermen. Met de richtlijn wordt een einde gemaakt aan praktijken zoals het houden en verkopen van inheemse wilde vogels en het niet-selectief doden, en wordt een wettelijk kader ingevoerd voor de regulering en duurzame uitoefening van andere activiteiten, zoals de jacht. De richtlijn verplicht de 27 lidstaten bovendien tot de bescherming van gebieden die uitermate belangrijk zijn voor alle trekvogelsoorten en meer dan 190 bijzonder bedreigde soorten. Hierbij moet speciale aandacht worden besteed aan waterrijke gebieden van internationaal belang (Wetlands). In 1992 hebben de lidstaten van de EU de Habitatrichtlijn goedgekeurd. De maatregelen die krachtens deze richtlijn worden ingevoerd ter bescherming van de natuur in Europa, zijn vergelijkbaar met die van de Vogelrichtlijn, maar hebben betrekking op een veel groter aantal zeldzame, bedreigde of inheemse soorten, inclusief meer dan duizend dieren- en plantensoorten. Bovendien wordt voor het eerst doelgerichte bescherming gevraagd van ongeveer 230 zeldzame en bijzondere typen habitats.

Beide richtlijnen samen vormen het meest ambitieuze en grootschalige initiatief dat ooit is genomen om het natuurlijke erfgoed in de hele EU in stand te houden.

Naast de bescherming van specifieke flora en fauna, hebben beide natuurbeschermingsrichtlijnen eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden. Dit wordt beoogd door de aanwijzing van beschermde gebieden, die samen het Europees ecologisch netwerk van beschermde natuurgebieden vormen: Natura 2000. Dit netwerk heeft als doelstelling het waarborgen van de biodiversiteit in Europa. In dit verband is de afspraak gemaakt dat de lidstaten van de EU alle maatregelen nemen die nodig zijn om een gunstige staat van instandhouding van soorten en habitattypen van communautair belang te realiseren. Het betreft de habitattypen zoals opgenomen in bijlage I en de soorten zoals opgenomen in bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit geldt ook voor de vogelsoorten waarvoor Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen. Voor Nederland gaat het om 51 habitattypen, 36 soorten en 95 vogelsoorten.

Gunstige staat van instandhouding van een natuurlijke habitat:

hiervan is sprake als het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van dat habitat binnen het gebied stabiel zijn of toenemen, én als de voor behoud op langere termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in afzienbare tijd vermoedelijk zullen blijven bestaan, én wanneer de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

Gunstige staat van instandhouding van een soort:

hiervan is sprake als uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt en dat vermoedelijk op de lange termijn zal blijven, én wanneer het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd kleiner lijkt te worden, én wanneer er voldoende grote habitat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Bron: Habitatrichtlijn, Europese Commissie.

Bij de vormgeving en de keuze van de maatregelen wordt rekening gehouden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, evenals met regionale en lokale bijzonderheden. Het is evident dat aan te nemen maatregelen in het kader van veiligheid een zwaar gewicht wordt toegekend. Volgens vaste jurisprudentie kunnen bij de selectie en de begrenzing van de gebieden echter alleen ecologische criteria worden gehanteerd.

Rechtsgevolgen Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn tweeledig van aard: enerzijds gaan deze richtlijnen over de bescherming van soorten en habitats door middel van het aanwijzen van beschermde gebieden, anderzijds kennen beide richtlijnen een deel dat gaat over algemene soortenbescherming (ongeacht waar deze voorkomen) (dit is geregeld in de Flora- en faunawet).

Het is vooral artikel 6 uit de Habitatrichtlijn die de bescherming en het behoud van de habitats en soorten in de Natura 2000-gebieden regelt. Dit artikel is van toepassing op de gebieden van communautair belang die op de (ontwerp)lijst staan van de Europese Commissie (artikel 4 lid 2 Habitatrichtlijn), alsmede de gebieden die door Nederland (voorlopig) zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Artikel 7 bepaalt vervolgens dat de rechtswerking van artikel 6 niet alleen van toepassing is op de gebieden die in het kader van de Habitatrichtlijn worden aangewezen, maar ook op gebieden die in het kader van de Vogelrichtlijn zijn aangemeld (artikel 4 lid 4 van de Vogelrichtlijn vervalt).

Artikel 6 Habitatrichtlijn:

1. De Lidstaten treffen voor de speciale beschermingszones de nodige instandhoudingsmaatregelen; deze behelzen zo nodig passende specifieke of van ruimtelijkeordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen, die beantwoorden aan de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats van bijlage I en de soorten van bijlage II die in die gebieden voorkomen.

2. De Lidstaten treffen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van deze richtlijn een significant effect zouden kunnen hebben.

3. Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

4. Indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied, bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moet worden gerealiseerd, neemt de Lidstaat alle nodige compenserende maatregelen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft. De Lidstaat stelt de Commissie op de hoogte van de genomen compenserende maatregelen. Wanneer het betrokken gebied een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat en/of een prioritaire soort is, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten dan wel, na advies van de Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang worden aangevoerd.

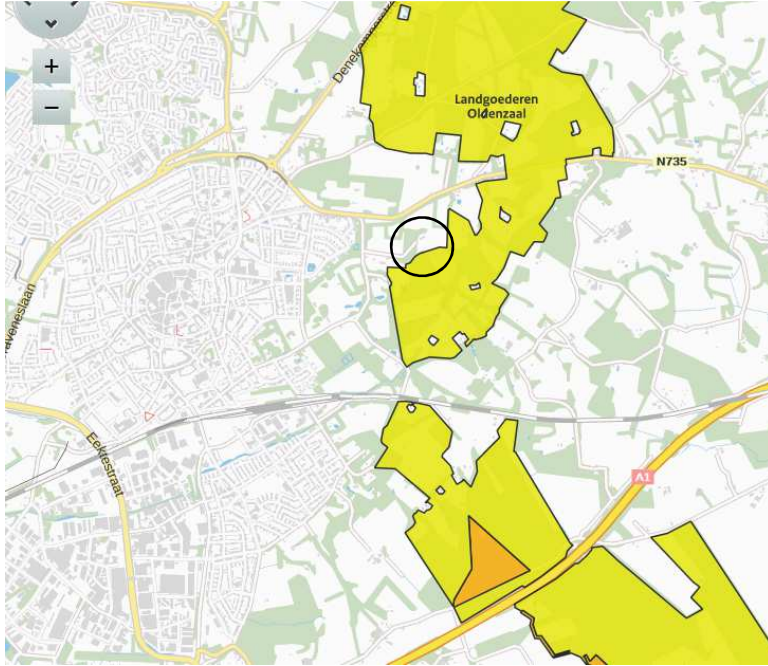
Bron: www.Natura2000.nl

Conclusie

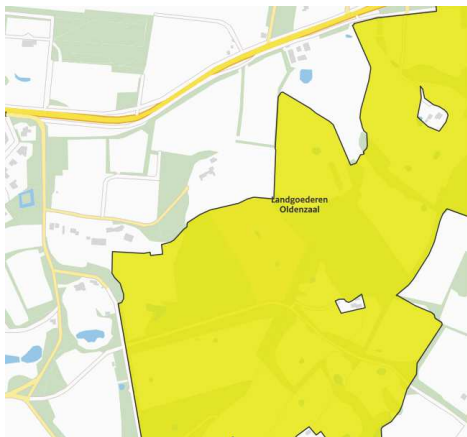
Artikel 6 van de Habitatrichtlijn geeft aan dat een passende beoordeling opgesteld dient te worden indien plannen significante gevolgen kunnen hebben voor een gebied. Voorliggende studie geeft antwoord op de vraag of voorgenomen activiteit significantie gevolgen heeft op het Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal.

4.2 Ligging van het plangebied t.o.v. Natura2000

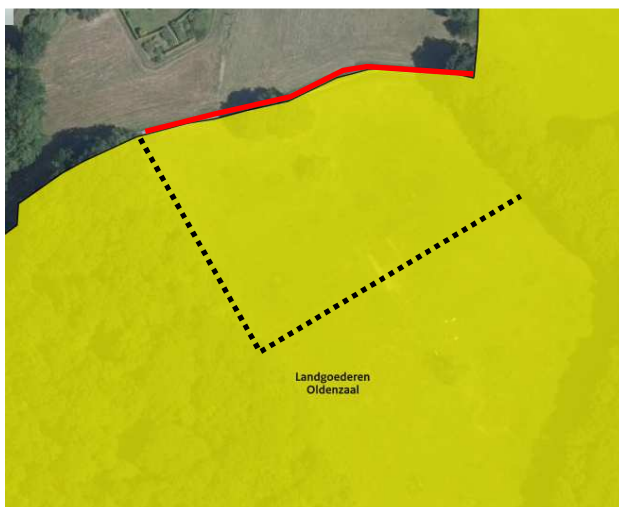
Het plangebied ligt iets ten zuiden van de Daminksweg huisnummer nummer 1 en valt gedeeltelijk binnen de begrenzing van het Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal. Op onderstaande kaart wordt de ligging van het plangebied in Natura200-gebied weergegeven.

Globale ligging van het plangebied nabij N2000. (Bron: Aerials.nl)

Globale ligging van het plangebied nabij N2000. Het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid. (Bron: Aerials.nl)

Detail-uitsnede van de ligging van het plangebied in het Natura2000-gebied. Het nieuwe tracé wordt met de stippellijn aangeduid, het bestaande tracé met de rode lijn. (bron: Aerials.nl)

Conclusie

Het oude tracé ligt buiten Natura2000-gebied, maar het nieuwe tracé ligt in Natura2000-gebied. Door de aanleg van het nieuwe pad wordt ca. 450m² weide omgevormd in fietspad met een half-verharding.

4.3 Beschrijving Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal.

Het gebied Landgoederen Oldenzaal ligt aan de voet van de stuwwal van Oldenzaal tussen Oldenzaal, Lossen en Lutte. Het zuidelijk deel omvat het westelijk deel van het beekdal van de Snoeijinksbeek, gekenmerkt door hoogteverschillen, houtwallen, opgaand geboomte, bossen en vochtige en schrale graslanden en heideterreinen. De bossen bestaan uit eiken-berkenbos, beuken-eikenbos, eiken-haagbeukenbos en elzen-vogelkersbos. Voorts komen doornstruwelen voor en restanten van droge rivierduingraslanden. In het gebied liggen een aantal landgoederen die bestaan uit een afwisseling van naald- en loofbos, houtwallen, weilanden en akkers. Een groot deel van het gebied bestaat uit oud beuken- en eikenbos. In Boerskotten ontspringt de Snoeijinksbeek. In het noordelijk deel ligt een heuvelachtig terrein met een afwisseling van oude loof- en naaldbossen, graslanden (waaronder dotterbloemhooilanden), houtwallen en boerderijen. Aan de voet van de Tankenberg liggen enkele bronnen. (bron: synbiosys Alterra).

4.4 Instandhoudingsdoelstellingen

Het Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen heeft instandhoudingsdoelen voor drie habitattypen en één habitatoort. In onderstaande tabel worden de habitattypen en –soorten opgesomd.

Habitattypen	
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)
Habitatsoorten	
H1166	Kamsalamander

4.5 Betekenis van het plangebied voor het Natura2000-gebied

Actuele betekenis

Het deel van het plangebied dat aangemerkt is als Natura2000-gebied, bestaat uit 450 m² grasland. Het grasland bestaat uit een vrij soortenarme vegetatie met algemene- en weinig kritische plantensoorten. De grazige vegetatie wordt jaarlijks één à twee maal gemaaid waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Soms wordt het perceel na-beweid door koeien. Open water ontbreekt in het plangebied.

Toekomstige plannen

De provincie Overijssel werkt momenteel aan het uitvoeren van maatregelen ten behoeve van het behalen van de instandhoudingsdoelen van het gebied. Daartoe worden soms maatregelen getroffen in de gebieden (interne maatregelen) of in de omgeving van Natura2000-gebieden (externe maatregelen) om de kwaliteit te verbeteren. Het is onbekend of het plangebied betrokken wordt bij herstelprojecten voor het Natura2000-gebied. Wanneer we kijken naar de ligging, aard en oppervlakte van het plangebied, dan lijkt het plangebied niet van belang in deze plannen.

5 Effectbeoordeling

5.1 Leidraad bepaling significantie

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt niet alleen of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd, maar ook of vervolgens o.a. naar alternatieven voor een bestaande of voorgestelde activiteit moet worden gekeken. Het begrip significantie is niet nader in de Europese Habitatrichtlijn en, ter uitvoering daarvan, de Natuurbeschermingswet 1998 geconcretiseerd. Door het Regiebureau Natura 2000 is een leidraad bepaling significantie opgesteld. Zij hanteerden daarbij de volgende benaderingswijze als vetrekpunt;

'Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort danwel kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen'

Dit kan in ieder geval anders liggen indien:

- de afname minder dan de minimum-oppervlakte van het habitattype is, er is dan per definitie geen sprake van een meetbare afname;
- wanneer het effect opgevangen kan worden in de natuurlijke fluctuaties, door de veerkracht van het gebied;
- in geval van specifieke bijzonderheden en milieukeurmerken .

5.2 Effect ingreep op instandhoudingsdoelen

De voorgenomen activiteit leidt tot het omvormen van 450 m² weide in semi-verhard wandel- en fietspad. Mogelijk heeft deze activiteit een negatief effect op de instandhoudingsdoelen. Met instandhoudingsdoelen wordt bedoeld: de in de nota van toelichting bij het betreffende aanwijzingsbesluit opgenomen 'instandhoudingsdoelstellingen', bestaande uit - algemene doelen, - doelen voor habitattypen van bijlage I van de Habitatrichtlijn en doelen voor soorten van bijlage II van de Habitatrichtlijn.

De instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen zijn beschreven in de volgende termen:

- behoud of uitbreiding van de oppervlakte
- behoud of verbetering van de kwaliteit .

In sommige gevallen is in de instandhoudingsdoelstelling opgenomen dat de oppervlakte mag afnemen ten gunste van het bereiken van het doel van een vooral genoemd ander habitattype of een soort (de zogenoemde 'ten gunste van'-formulering).

De instandhoudingsdoelstellingen voor soorten zijn beschreven in de volgende termen:

- behoud of uitbreiding van de omvang van het leefgebied
- behoud of verbetering van de kwaliteit van het leefgebied
- behoud of uitbreiding van de populatie

Voor het leefgebied is soms ook een doel voor verspreiding van het leefgebied geformuleerd

In onderstaande tabel staan de instandhoudingsdoelen voor habitattypen en habitatsoorten opgesomd.

Instandhoudingsdoelstellingen							
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	-	=	=			
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	--	>	=			
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1166	Kamsalamander	-	>	=	>		

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
%	Sense of urgency: beheeropgave
%	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

5.3 Beoordeling

Algemeen

Het plangebied bestaat uit grasland. Circa 450 m2 grasland wordt omgezet in fiets- en wandelpad. De voorgenomen activiteit heeft geen effect op habitats en soorten buiten het plangebied.

Habitattypen

Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt geen areaal habitatype, waarvoor een instandhoudingsdoelstelling in het Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal geldt, aangetast. Ook heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op de kwaliteit en het areaal habitattypen buiten het plangebied.

Soorten Gelet op de aard van het plangebied (hooiland) de afstand van het plangebied tot voortplantingsbiotoop van de kamsalamander, behoort het plangebied niet tot het functionele leefgebied van de kamsalamander.

Land habitat

De kamsalamander is goed vertegenwoordigd in de overgangen van agrarisch gebied (en halfnatuurlijk grasland) naar bos. Dit betreft veelal het kleinschalige cultuurlandschap in delen van Oost- en Zuid-Nederland. De soort mijdt stedelijk gebied en komt op de heide (mogelijk te voedselarm) minder vaak voor. De kamsalamander overwintert meestal op land. Uit een studie met van zendertjes voorziene volwassen kamsalamanders is gebleken dat de meeste dieren in de directe omgeving van het voortplantingswater bleven en geen dier verwijderde zich verder dan 100 meter van de oever. Plekken met bosjes, hagen en bomen hebben de voorkeur boven weiland en ander open terrein (Jehle 2000, Jehle & Arntzen 2000, Malmgren 2001, Stoefer & Schneeweiss 2001). Bon: Ravon.

6 Conclusie

Door uitvoering van de voorgenomen activiteit 450 m² grasland in het Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal gewijzigd in fiets- en wandelpad met een halfverharding. De invloedssfeer van deze voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen negatief effect op het naastgelegen Natura2000-gebied. In het plangebied komen geen beschermde habitattypen voor het plangebied behoort niet tot het functionele leefgebied van een habitatsoort (kamsalamander). De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de duurzame instandhouding van habitattypen en habitatsoorten in het Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal.

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen 'passende beoordeling' uitgevoerd te worden. De Natuurbeschermingswet vormt geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit.

Literatuur

Steunpunt Natura 2000. 2009. Leidraad bepaling significantie. Regiebureau Natura 2000, Utrecht.

Internet

www.symbiosys.alterra.nl

www.calculator.aerius.nl